ХАЛҚ СЎЗИ

خلق سوزی

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ РЎЗНОМАСИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган 1991 ЙИЛ 9 ОКТЯБРЬ, ЧОРШАНБА, 195-СОН

НАРХИ: ОБУНАЧИГА 7 ТИЙИН. СОТУВДА 10 ТИЙИН.

Ўзбекистон—Санкт-Петербург

Ўзаро алоқалар

ТОШКЕНТДАГИ УЧРАШУВ

Мамлакат Президенти ҳузуридаги сиёсий маслаҳат кенгашининг аъзолари А. А. Собчак билан академик С. Велихов 7 октябрь куни Тошкентда бўлдилар. Тошкент аэропортида уларни Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов, Ўзбекистон Республикаси вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг президенти М. С. Салоҳиддинов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Шу куни Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов Санкт-Петербург мэри А. А. Собчак билан суҳбатлашди.

Музокаралар чоғида мамлакатдаги ва Ўзбекистондаги аҳвол, савдо-иқтисодий ва маданий ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисидаги жуда кўп масалалар муҳокама қилинди.

И. А. Каримов билан А. А. Собчак Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Санкт-Петербург мэрияси ўртасидаги музокаралар тўғрисидаги ахборотни имзоладилар. Ҳужжатда иккала томоннинг яхши қўшничилик муддаоларига амал қилиб ва оқилона мақсадга мувофиқликка асосланиб, тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик негизида ҳамкорлик қилиши кўзда тутилган. 1990 йилиги даражада турли мақсадлар учун ўзаро маҳсулотларни айирбош қилишни сақлаб қолиш, келгуси йилдан бошлаб эса уни ўзаро келишилган маҳсулот турлари бўйича амалга ошириш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Бир кун олдин Ўзбекистон билан Санкт-Петербург мэрияси ўртасида савдо-иқтисодий ҳамкорлик қоидалари тўғрисидаги протокол имзоланди. Уни Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков билан Санкт-Петербург мэрияси озиқ-овқат комитетининг раиси С. Ю. Покровский имзоладилар.

И. А. Каримов билан А. А. Собчак ахборот имзолангандан сўнг марказий ва республика оммавий-ахборот воситалари вакиллари билан суҳбатлашдилар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти республика тараққиётининг истиқболи бошқа республикалар ва иттифоқдан ажралишда, эмас, балки мустаҳкам иқтисодий ва маданий ҳамкорлик қилишда эканлигини таъкидлади. Ҳужжатни имзолаш мамлакатнинг эркин ишбилармонлик зонаси мақомига эга бўлган энг йирик шаҳарларидан бири билан алоқаларни мустаҳкамлашда муҳим қадамдир. Ўзбекистон ҳукумати бу алоқалар мустаҳкамланиши учун кўмаклашаверади.

А. А. Собчак Санкт-Петербургда Ўзбекистон ваколатхонаси, дўконлари ва савдо уйи очилишини, шунингдек маданият соҳасида ҳамкорликни кенгайтириш мўлжалланаётганлигини айтди.

Шу куни А. А. Собчак бошлиқ Санкт-Петербург делегацияси Тошкентдан жўнаб кетди.

(ЎзТАГ).

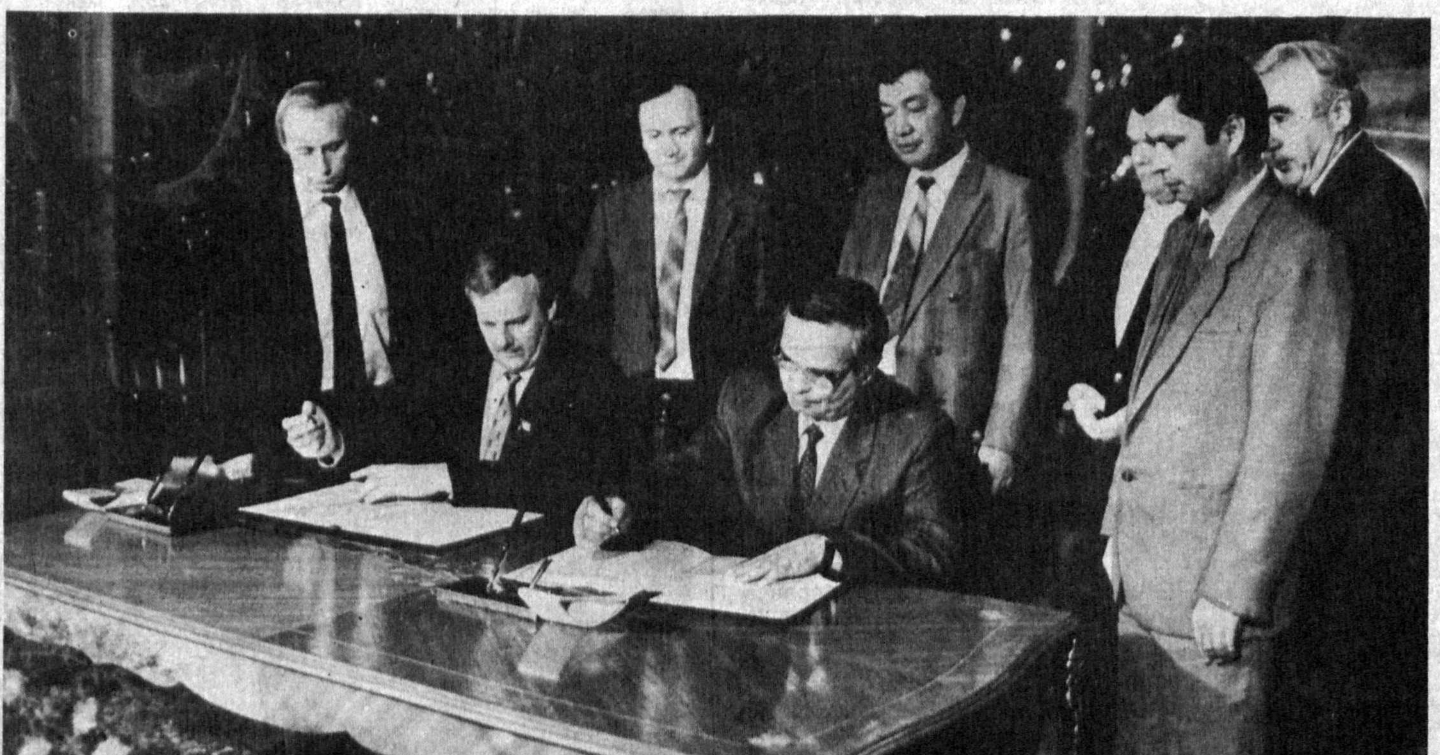

Тошкентда Ўзбекистон Президенти И. Каримов билан Санкт-Петербург мэри А. Собчак ҳамкорлик тўғрисидаги ҳужжатларни имзолашди (пастда), (юқорида) аэропортда кутиб олиш пайти.
Р. ЖУМАНИЁЗОВ олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИ ВА САНКТ-ПЕТЕРБУРГ ШАҲРИ МЭРИЯСИ ЎРТАСИДАГИ МУЗОКАРАЛАР ТЎҒРИСИДА

БАЁНОТ

1991 йил 7 октябрь куни Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Санкт-Петербург шаҳри мэрияси ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Музокараларда Президент И. Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон Республикаси делегацияси ва мэр А. Собчак бошчилигидаги Санкт-Петербург шаҳри мэрияси делегацияси иштирок этишди.

Музокараларнинг асосий мақсади — Ўзбекистон Республикаси билан эркин фаолият кўрсатиш минтақаси мақомига эга бўлган Санкт-Петербург ўртасида савдо-иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантиришдир.

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Санкт-Петербург шаҳри мэрияси шунга келишиб олдиларки, ҳамкорлик ҳар иккала томоннинг дўстона, қўшничилик муносабатларига интилишга амал қилган ҳолда ҳамда оқилона мақсадга мувофиқликдан келиб чиқиб, тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро фойда негизига қурилади.

Музокаралар давомида шу нарса эътироф этилдики, савдо-иқтисодий муносабатларга қуйидаги принциплар асос қилиб олинади:

Хўжаликлараро алоқалар узилишининг олдини олиш, ижтимоий кескинликка йўл қўймаслик мақсадида ишлаб чиқариш-техника мақсадларидаги маҳсулотларни, халқ истеъмоли ва озиқ-овқат молларини 1990 йил даражасида ўзаро айрибошлаш;

1992 йилдан бошлаб савдо-иқтисодий ҳамкорликни ишлаб чиқариш-техника мақсадларидаги маҳсулотларнинг, озиқ-овқат ва халқ истеъмоли молларининг ўзаро келишилган номенклатураси ва балансланштирилган ҳажмлари бўйича, шунингдек томонларнинг хўжалик субъектлари ўртасидаги тўғридан-тўғри битимлар бўйича амалга ошириш;

томонлар Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Санкт-Петербург шаҳри мэрияси ўртасидаги битим лойиҳасини ишлаб чиқишни 1991 йил 15 ноябргача туғаллашни мақсадга мувофиқ деб топдилар. Томонларнинг фикрига кўра, ушбу битим Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси ҳукумати ўртасидаги иқтисодий битимнинг ажралмас қисми бўлиши керак.

Ўзаро ҳамкорликнинг кўрсатиб ўтилган принциплари томонларнинг вакиллари имзолаган алоҳида протоколда аниқлаб берилган. Улар Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Санкт-Петербург шаҳри мэрияси ўртасидаги савдо-иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимга асос қилиб олинади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Санкт-Петербург шаҳри Мэри А. СОБЧАК

Тошкент шаҳри,
1991 йил 7 октябрь.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА УЧРАШУВ

Афғонистон Республикасининг Бош вазири Фазилҳақ Холиқёр бошлиқ ҳукумат делегацияси Москвадан Кобулга қайтаётиб Ўзбекистонда тўхтади.

Ўзбекистон Республикаси вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов 5 сентябрь куни Афғонистон Республикаси Бош Вазири Фазилҳақ Холиқёрни қабул қилди. Меҳмон Ўзбекистон Мустақил деб эълон қилингандан сўнг унинг чет давлатлар билан савдо-иқтисодий муносабатларини ривожлантиришдаги иқтисодий ва бошқа имкониятлари билан таништирилди. Икки республика ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқаларни янада кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

Суҳбатда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов, Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Ш. Н. Маҳмудова, СССРнинг Афғонистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Б. Н. Пастухов иштирок этдилар.

Афғонистон томонидан суҳбатда Афғонистон Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Муҳаммад Довуд Разимёр, Афғонистон Республикасининг Тошкентдаги Бош консули Ҳафизулло Эбоди қатнашдилар.

Шу куни Фазилҳақ Холиқёр Кобулга жўнаб кетди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИГА ТЕЛЕГРАММАЛАР

Ҳукумат телеграммаси, Тошкент шаҳри, Ҳукумат уйи, Ўзбекистон Республикаси Президенти ўртоқ И. А. Каримовга.

Москва шаҳри, Королёв кўчаси, 12, СССР Телерадиоэшиттириш компанияси Раиси Е. В. Яковлевга.

Москва шаҳри, 95, Погорельский тор кўчаси, 12-уй, Ўзбекистон Республикаси доимий вакилига.

Ҳурматли Егор Владимирович! ТСН, шунингдек Интерфакснинг гўё Наманган шаҳрида кўп минг кишилик митинглар бўлаётганмиш, деган ёлғон ахборотлари вилоят аҳолисини қаттиқ ғазаблантирмоқда. Марказий телевидение ва радионинг бундай ҳаракатларини қасддан қилинаётган иғвогарона, демократияга қарши ҳаракатлар деб ҳисоблаймиз. Улар юзасидан раддия бериш учун сизда куч-қувват ва мардлик етади, деб умид қиламиз.

Халқ депутатлари Наманган вилоят совети раиси Б. Ҳакимов.

* * *

Тошкент шаҳри, Ўзбекистон Республикаси Президенти аппарати, матбуот шўъбасига.

Шошилинч, Москва, Королёв кўчаси, 12-уй Бутуниттифоқ телерадиокомпанияси, раиси Е. Яковлевга.

ТСН янгиликлар телевизион кўрсатувининг иккинчи октябрдаги кундузги эшиттиришида гўё Андижон Вилоятида сиёсий талаблар қўйилаётган кўп минг кишилик митинглар давом этаётгани ҳақида хабар эшиттирилди. Бу хабар учига чиққан ёлғон бўлиб жамоатчилик фикрини чалғитади. ТСН программаси ва телекомпания раҳбарлари маълумоти учун шуни маълум қиламизки, Андижон вилоятининг шаҳар ва қишлоқларида ижтимоий-сиёсий вазият осойишта, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини йиғиб-териб олиш ва қишга тайёргарлик кўриш юзасидан қизғин иш олиб борилмоқда. Ҳеч қандай митинглар бўлмади ва ҳозир ҳам бўлмаяпти. Сизнинг программангизда эшиттирилган ёлғонни биз мустақил республика ишларига аралашиш, унинг теварагида яна бир бор носоғлом муҳитни вужудга келтиришга уриниш деб баҳолаймиз. Ёлғон ахборот беришда айбдор бўлганларни жазолашни, телетомошабинларга холисона ахборотни ва бизнинг норозилигимизни етказишни қатъиян сўрайман ва талаб қиламан.

Халқ депутатлари Андижон вилоят совети раиси К. Холмирзаев.

И. ЖИЯНОВ чизган расм.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонига мувофиқ республика Вазирлар маҳкамаси Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академиясини ташкил этиш ва унинг фаолияти масалаларига доир қарор қабул қилди.

Қарорда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик академияси В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик Фанлари академияси Ўрта Осиё бўлимининг ҳуқуқий вориси эканлиги белгилаб қўйилди. Унинг таркибига республикада жойлашган аграр йўналишдаги 14 илмий тадқиқот муассасаси моддий ва тажриба-ишлаб чиқариш базаси билан биргаликда берилди.

Академиянинг деҳқончилик-саноат мажмуида фундаментал ва амалий тадқиқотлар соҳасидаги, ер-сув, моддий-техника ва меҳнат ресурсларидан оқилона ҳамда самарали фойдаланиш мақсадида илм-фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш борасидаги асосий вазифалари белгилаб берилди.

Қишлоқда ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш, қишлоқ хўжалигини юритиш тизимлари, деҳқончилик-саноат мажмуи хўжалик воситаларининг иқтисодий негизлари муаммолари, шунингдек бу муҳим соҳада кооперациялаш ва ўзаро боғланишнинг замонавий шакллари юзасидан тадқиқотларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш зарурлиги таъкидланди.

Қишлоқ аҳолиси турмуш даражасини ошириш, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитини, иш билан самарали таъминлашни, қишлоқни ижтимоий жиҳатдан ўзгартиришни яхшилаш муаммоларини тадқиқ этиш биринчи навбатда амалга ошириладиган вазифалардир.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик Фанлари академияси учун ҳақиқий аъзоларга (академикларга) йигирма ўрин ва мухбир-аъзоларга 30 ўрин белгилаб қўйилди, уларнинг ёши чегараси аниқланди. Бунда В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалик академиясининг республикада ишлаётган ҳақиқий аъзолари (академиклари) ва мухбир аъзолари белгиланган меъёр доирасида Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик Фанлари академиясининг академиклари ва мухбир-аъзоларидир.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ҳамда унинг муассасалари учун белгилаб қўйилган меҳнатга ҳақ тўлаш шартлари ва амалдаги моддий имтиёзлар Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик Фанлари академияси раёсатининг аъзолари, раёсат аппарати ходимлари ҳамда шу академияга қарашли илмий-тадқиқот муассасаларининг жамоаларига нисбатан ҳам жорий этилади.

Вазирлар маҳкамаси Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт комитетига, Молия вазирлигига Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик Фанлари академияси билан биргаликда академиянинг бошқариш аппарати неча кишидан иборат бўлишини, бу аппаратни сақлаш учун республика бюджетидан ажратиладиган зарур маблағ ҳажмини ва фундаментал илмий тадқиқот ҳамда тажриба конструкторлик ишларини пул билан таъминлашни бир ой муддатда белгилашни топширди.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик Фанлари академиясига Қишлоқ хўжалик вазирлиги, республика деҳқончилик-саноат мажмуига қарашли бошқа манфаатдор идоралар, корхоналар ва ташкилотлар билан шартнома негизида тадқиқотлар, тажриба ишларини олиб боришни, юқори малакали илмий қадрлар тайёрлашни амалиётда кенг қўлланиш тавсия этилди.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик Фанлари академиясини ташкил этиш учун вазирлар маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ И. Х. Жўрабеков раислигида ташкилот комитети тузилди. Комитет таркибига деҳқончилик соҳасида иш олиб борувчи етакчи олимлар, республика вазирликлари ва идоралари нинг раҳбарлари киритилди. Ташкилот комитетига Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик Фанлари академияси ҳақиқий аъзолари (академиклар) ва мухбир аъзолари сайловини ўтказиш тартибини бир ой муддатда ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш учун ҳукуматга тақдим этиш топширилди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДА СУҲБАТ

Ўзбекистон Республикаси вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган «Айзенберг групп оф компаниз» (Исроил) компаниясининг президенти Айзенберг Шоулем Нэшимия ва унинг вакиллари — Гринберг билан Линда Леунгни қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбатда пахта етиштириш ва қайта ишлаш учун ускуналар ва машиналарни биргаликда ишлаб чиқариш, тўқимачилик ишларини ташкил этиш, Андижондаги ёғ-экстракция заводини янгилаш тўғрисида гап борди. Бошқа масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Компания президенти самимий кутиб олганликлари учун миннатдорчилик билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов, вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

БЕЛГИЛАНГАН ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТ МУДДАТИНИ УТАГАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ, ЧЕГАРА, ИЧКИ ВА ТЕМИР ЙЎЛ ҚЎШИНЛАРИ САФЛАРИДАН ЗАҲИРАГА БЎШАТИШ ҲАМДА 1991 ЙИЛ ОКТЯБРЬ — ДЕКАБРЬ ОЙЛАРИДА ФУҚАРОЛАРНИ НАВБАТДАГИ ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги СССР қонунини бажариш юзасидан ва «Ўтиш даврида ССР Иттифоқи давлат ҳокимияти ва бошқаруви идоралари ҳақида»ги СССР қонуни 5-моддаси биринчи қисмига мувофиқ **қарор қиламан:**

1. Ҳақиқий ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатини ўтаган муддатли хизмат ҳарбий хизматчилари 1991 йил октябрь-декабрь ойларида СССР Қуролли кучлари, чегара, Ички ва Темир йўл қўшинлари сафларидан захирага бўшатилсин.

2. Чақириқ кунигача 18 ёшга тўладиган, ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилишдан кечиктириш ҳуқуқи бўлмаган эркак фуқаролар, шунингдек чақириқдан кечиктириш ҳуқуқини йўқотган катта чақириқ ёшидаги фуқаролар СССР Мудофаа вазирлиги билан суверен республикалар ўртасидаги битимларда белгиланган миқдорга мувофиқ 1991 йил октябрь-декабрь ойларида СССР Қуролли кучлари, чегара, ички ва темир йўл қўшинларида ҳақиқий муддатли хизматга чақирилсин.

Барча даражадаги чақириқ комиссиялари ишига корхоналар, муассасалар, жамоат ташкилотлари ва ҳаракатлари вакиллари кенг жалб этилсин.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президенти М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1991 йил 3 октябрь.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ ЯНГИ ТАРКИБДАГИ ОЛИЙ КЕНГАШИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ МУДДАТИНИ БОШҚА КУНГА КЎЧИРИШ ТЎҒРИСИДА

Айрим республикаларнинг раҳбарлари СССР Олий Кенгаши таркибига ўз вакилларини белгилашни 1991 йил 8 октябргача туғаллаш мумкин эмаслигини хабар қилганликлари муносабати билан ҳамда «Ўтиш даврида ССР Иттифоқи давлат ҳокимияти ва бошқаруви идоралари ҳақида»ги 1991 йил 5 сентябрда қабул қилинган СССР қонунига амал қилиб **қарор қиламан:**

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи янги таркибдаги Олий Кенгаши сессиясининг биринчи мажлиси 1991 йил 21 октябрга кўчирилиб, Москва шаҳрида ўтказилсин.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Президенти М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1991 йил 3 октябрь.

ПАХТАМИЗ — МУСТАҚИЛ ЖУМҲУРИЯТИМИЗГА

Она табиат ҳеч қачон танти деҳқондан саховатини аямаган. Серташвиш баҳорнинг сел ва тошқинлари, бўрон ва гармселлар ягона ном — табиий офат бўлиб бозор иқтисодиётини чамалаётган бободеҳқоннинг сабр-бардошини, матонатини синовдан ўтказди. Бувайдаликлар ғўза чинбарг кўрсатганидан шодланган кезларда водилликлар кутилмаган сел, тошқиндан яйдоқ бўлиб қолган далаларга кўзда ёш билан қайтадан сеялкаларни олиб киришди. Қуваликларнинг ғўза гулидан чеҳралари қуёшдай ёришган кезларда яйпанлик, данғаралик пахта усталари дўл баргларини узиб яланғоч қилиб кетган ниҳолларга тикилиб, саросимага тушмасдан, бир ғайратга ўн ғайрат қўшган кезларни бугун ҳосилдан ларзонга келган пайкалларни кўриб ширин хўрсиниш билан ёдга оламан.

Қаҳри қаттиқ табиатнинг меҳри ҳам йўқ эмас. У баҳорги «қилмиш»ларидан бироз хижолат тортгандай... Мана терим бошланганига бир ой бўлибдики, кўкда қуёш чарақлаб турибди. Гўё пахтакорга «тезроқ ҳосилингни териб ол» деб даъват этаётгандай.

Дилбар Фарғона яна пешқадамлар сафида. Карвонбошилик мақомини ўринлатиб, режа сари дадил интиляпти. Касб-кор тақозоси билан ўн-ўн беш йилдан бери ҳар йилги пахта мавсуми, терим мавсумининг боришини кузатиб бораман. Сир эмас, қачон бизнинг вилоятда ҳам бир кунда режанинг 4-5 фоизи миқдорида пахта тайёрланар экан, деб маълумотларга интиқлик билан назар ташлардик. Энди эса ойнаи жаҳонда, рўзномаларда «Фарғоналиклар бир кунда 4,09 — 4,37 фоиз пахта тайёрлади» деган хабарларни эшитиб кўксимиз тоғдай кўтариляпти.

Сентябрь ойида йиллик марранинг 60 фоизи миқдорида пахта тайёрлаш. Бу, кеча ширин орзу эди, бугун эса реаллик. Бутун оламга, биринчи галда пахтакор, деб ном таратган Фарғона деҳқонининг аҳди 404 минг тонналик улкан хирмонни октябрь ойининг ўрталаригача уддалаш. Ҳозир хирмон салмоғи 210 минг тоннадан ортиб кетди.

Бундан беш-олти йил аввалги маълумотларга назар ташласак бувайдаликлар доимо пешқадамлар сафида бўлганлигини кўрамиз. Кейинги йилларда эса улар пешқадамликни бироз бериб қўйишди. Бу йил эса «хато»ни тўғрилашга астойдил бел боғлашган. Мавсум бошидан бери карвонбошиликни қўлдан беришмаяпти. Режанинг тўртдан уч қисми миқдорида пахта тайёрлаб қўйилди-ю суръат сира бўшашгани йўқ. Энг муҳими, ҳосилнинг асосий қисми юқори навларга сотиляпти. Бу, бозор иқтисодиёти туфайли деҳқоннинг анча бўшашиб қолган ҳамёни, жамоанинг хазинасига жарақ-жарақ пул тушади, бойлик қўшилади, дегани.

Қўшни данғараликларнинг асосий таянчи «зангори кема»лар. Ҳозир район пахтазорларида 200 дан зиёд терим агрегатлари юқори унум, тўла қувват билан ишлаяпти. Ҳар бир агрегатнинг ўртача иш унуми 8-10 тоннага тўғри келмоқда. Бошқача айтганда, далага яхши ният билан агрегатини олиб кирган гвардиячилар бир кунда 200—250 сўмдан иш ҳақига ҳақдор бўлишяпти.

ВОДИЙНИНГ ҚАЙНОҚ ДАМЛАРИ

Шу райондаги «Сирдарё» давлат хўжалиги яқин вақтларгача ўртамиёна хўжаликлар қаторида тилга олиниб келинар эди. Сир бўйидаги жамоага Рафиқ Қурбонов раҳбар қилиб тайинлангандан бери омад хўжаликдан юз ўгиргани йўқ. Район миқёсида раҳбарлик лавозимларида ишлаган Рафиқ акани «уканг қамалган, қариндошинг қўшиб ёзувчи» деб нима қуйиларга солишмади. Жазо тариқасида қолоқ совхозга юборишди. Лекин асл инсон, тадбиркор, ишбилармон раҳбарни халқ ҳамма ерда қўллаб-қувватлар экан. Оқжарликлар машина терими режасини 150 фоизга уддалашди. Пахта тайёрлаш йиллик режаси жумҳуриятда биринчи бўлиб адо этилди. Давлатга 8 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» сотилди. Ёз ойларда ҳамкасб дўстларимдан бири «бу йил Оқжарда қовун роса бўлибди-да» деган эди. Мен бугун дўстимга қўшимча қилмоқчиман: «Бу йил Оқжарда пахта йили бўлибди. Р. Қурбонов сингари доимо халқ орасида юрувчи, халқ орасидан чиққан, ўт келса ҳам, сув келса ҳам бирдай юртга, халққа қайишадиган раҳбарлар бор бўлсин».

«Халқ сўзи» муттасил карвонбоши Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз ютуқлари ҳақида яқинда ҳикоя қилиб берган эди. Бугун хўжалик 90 фоиздан ортиб, сўнгги довон сари қадам қўйганлигини мамнуният билан айтиб ўтмоқчимиз. Олтиариқ районидаги «Пахтаобод», Бувайда районидаги «Ленинобод», Қува районидаги Энгельс номли жамоа хўжаликлари ҳам сўнгги чорак ҳисобига ҳосил топширишмоқда.

Фарғоналикларнинг карвонбошиликлари тасодиф эмас. Сўнгги икки йил ичида агросаноат комплексида фан — техника ютуқларини кенг қўллаш, техникадан фойдаланишда қатъий ўзгаришлар, бурилишлар қилинди. Пешқадамликнинг бош омилларидан бири машина теримига муносабат бутунлай ўзгарганлигида десак хато қилмаган бўламиз.

80-йилларда Фарғонада ҳам ўша йиллари урф бўлган Тошкент технологиясини қўллаш мақсадида марказдан, пойтахт, вилоятдан бир қанча мутахассислар, раҳбарлар юборилди. Лекин Фарғона «консерватор»ларини юмшатиб бўлмади. Психологик тўсиқни осонликча бузиб ўтиб бўлмасди. Фарғоналикларнинг ўз деҳқончилик усуллари, иш маромлари бор эди. Ўша ёрдамга келганлар «қўл силтаб» қайтиб кетишганининг гувоҳи бўлганман.

Энди эса меҳнатга иштиёқ, ишга ёндошиш ҳам ўзгача. Деҳқоннинг муносабатини юқоридан келган буйруқлар, тавсиялар эмас, унга берилган имкон, эркинликлар тубдан ўзгартиряпти. Пахтачилик асосан ижарачилар қўлида. 10 тонна пахта қўлда терилса 4000 сўм, яна ҳашарчиларнинг оғзига қара, қорнини тўйғиз. Машина билан терилган шунча пахтага эса 250 сўм иш ҳақи берилади. Хирмонда пахта қуритишдан ҳам халос бўласан.

Тошлоқ районидаги «Навбаҳор» хўжалиги бошқарувининг раиси Неъматжон Умаров шундай воқеани ҳикоя қилиб берди:

— Бу йил пахта териш машиналари ремонти учун алоҳида таъмирчилар бригадаси тузиб овора бўлмадик. Ҳар бир механик-ҳайдовчи агрегатини ўзи ремонт қилди. Тракторчиларимиздан бири ижарага ер олиб оиласи билан пахта эккан. Унга «зангори кема» етмай қолибди. Шунда иккиланиб ўтирмай қаердандир, пахта териш машинасининг ҳисобдан чиқарилган агрегатини топиб келибди. Қисмлардан ёрдам беришибди. Мана, ҳозир у «қўлбола» агрегати билан ўзининг қадрдон даласида пахта теряпти. Бугун — эрта қўшни далага ёрдамга ўтади. Деҳқонларимиз халқимиз қатори эркинликни, озодликни жуда қўмсаб қолишган экан. Уларга ўргатишнинг, ҳеч ҳожати йўқ.

Ҳа, мустақиллик, тавсиялар, кўргазмалар, буйруқларсиз ишлаш деҳқоннинг чинакам орзуси эди. Негадир шу эркинлик ҳам жумҳуриятимиз озодлиги, ҳурлиги билан бирга тўла қатъий муҳрлангандай туюлади менга.

Аловиддин Сатторов раислик қилаётган Фарғона районидаги Ленин номли хўжалик ҳам шундай ҳурликдан, эркинликдан баҳраманд яшаётган жамоалардан. Ҳозир колхоз далаларида 12 та агрегат эрта тонгдан ерга шабнам тушгунга қадар тўхтовсиз ишлатиляпти. Дала гвардиячилари 80 фоиз ҳосилни «пўлат этак»лардан тўкишга азму қарор қилишган. Тўхтамат Мирзааҳмедов бошлиқ бригаданинг Муқимжон Қўчқоров ва Абдураим Абдураҳмоновлар етакчилик қилаётган звенолар пахта чаман-чаман очилганда даладан келишмай қўйишди. Чунки кимдир қўлда терилган 1 килограмм пахтага 40 тийиндан ҳақ тўланаётгани учун колхозчилар сўроқсиз пайкалларга бостириб келяпти деган хабарни тарқатиб юборган экан. Улар чинакамига пайкални қўриқлаб чиқишди. Посбонлик қилишганича бор экан. Ҳар иккала ижарачи ҳам бир иш кунида, биринчи теримдаёқ режани уддалаб қўйишди. Бугун эса 35 центнерлик мажбурият маррасидан ҳам ўзиб кетишди.

Ҳозир вилоятнинг поёнсиз пахтазорларида 1200 дан ортиқ терим агрегати жавлон урмоқда. Кўп йиллик терим маълумотларига назар солиб чиқдим. Вилоятда бунча миқдордаги агрегат сира ишлатилмаган экан. Кунлик иш унуми ҳам чакки эмас. Ҳар бир агрегат бункеридан ўртача 6—6,5 тоннадан жавоҳир ағдариляпти.

Вилоят шаҳар-қишлоқларини кезсангиз одатдагидай пахта йиғим-теримига даъват этувчи шиорлар, даъватномалар кўзга ташланмайди. Ҳаёт ўз измида давом этаётгандай. Лекин йўлни далаларга, пахта пайкалларига бурсангиз қайноқ, жўшқин ҳаётнинг устидан чиқасиз.

Н. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи»нинг ўз мухбири.

Ульянов ноҳиясидаги «Ғалаба» давлат хўжалигида пахта йиғим-терими тобора қизғин тус олмоқда. Беллашувда Нарзулла Расулов бошлиқ бригада заршунослари пешқадам. Улар 64 гектар майдондан гектар ҳисобига 23,5 центнердан хирмон кўтариш йўлида астойдил ғайрат-шижоат кўрсатмоқдалар.

СУРАТДА: бригада саркори Нарзулла Расулов.

Б. ИСМОИЛОВ олган сурат.

Дилафрўз Зайниддинова — Норин ноҳиясидаги «Октябрь» жамоа хўжалиги 7-бригадасининг илғор теримчиси. У кунига 100—110 килограмм пахта териб, ҳамкасбларига ибрат кўрсатмоқда.

М. ИНОЯТОВ олган сурат.

Долзарб мавзуда

ПАХТАКОР МЕҲНАТИНИ ҚАДРЛАБ

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг «Пахта хом ашёси ва пахта толаси харид ҳамда улгуржи нархларини ошкриш тўғрисида»ги қарорини жумҳуриятимиз пахтакорлари ва шу муҳим соҳанинг барча меҳнатчилари мамнуният билан кутиб олдилар.

Хўш, бу хайрли тадбирни белгилашдан мақсад нима? Оддий пахтакор ва дала меҳнаткашлари бу янгиликдан қандай манфаат кўрадилар?

Биз Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалик вазирининг ўринбосари Ҳ. Муҳитдинов билан суҳбатлашдик.

— Ҳусниддин Муҳитдинович, сир эмаски, ўзбек пахтакори кечаю кундуз пахтасини ўйлар эди-ю, ўз фарзандига, оиласига қарашга вақт тополмасди, топгани ҳеч нимага етмасди. Болалари деярли ялангоёқ, ялангбош пахтазор ичида кимёвий дорилар қоришиқли ҳаводан нафас олиб ўтарди.

— Тўғри гап. Пахтакорнинг елкасига эндигина офтоб тега бошлади. Ошкоралик эшиклари кенг очилиши, менимча, биринчи галда дала меҳнаткашларининг бағрига эркинлик шамолини уфурди. Айниқса пахтачилик соҳасидаги деярли кўп ишлар қайтадан ташкил қилинганлиги, хўжаликларда меҳнатни замонавий усулларда ташкил этилаётганлиги пахтакорларни ортиқча машаққат чекишдан халос этмоқда.

Хўжаликларнинг жорий йилдаги аҳволини баҳолашдан илгари ўтган йилга бир назар ташлаш жоиз. Бултур пахта йиғим-теримидаги тадбирлар, терим вақтида пахтага тўланадиган ҳақнинг оширилиши ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмай териб олиш имконини берди.

Терим жуда юқори унум билан олиб борилди, машинада пахта териш ундан олдинги йилга нисбатан уч фоиз ошди, шаҳардан ёрдамчиларни теримга жалб этиш 1989 йилга нисбатан 200 минг кишига камайди. Ҳосилни тез суръатда териб олиш натижасида биринчи сорт пахта 38 фоизни ташкил этди. Бу ундан олдинги йилдагидан 14 фоиз кўпдир. Умуман, пахта сотишни яхшилаш ҳисобига, ҳосилдорликнинг ошиши ва машина терими солиғининг кўпайиши ҳисобига 400 миллион сўмга яқин қўшимча даромад олинди.

Бу йил ҳар тонна пахтанинг харид нархи 1630 сўм қилиб белгилансада, аммо шунча миқдордаги пахтани етиштириш учун сарфланаётган маблағ амалда ортиб кетаётган эди. Бозор иқтисодиётига ўтиш даври пахтакор хўжаликларни қийин аҳволга солиб қўймоқда эди.

— Бу қийинчиликлар асосан нималарда яққол кўринаяпти?

— Энг муҳими — техника ускуналари, электр энергия, ёнилғи ҳамда қурилиш материаллари қимматлашди. Пахтакорларга ўз ҳисобларидан компенсация тўлана бошлади, шундай қилиб таннарх ортиб бораверди. 1990 йили пахтани сотиб олиш харид нархи белгиланаётган вақтда бу қийинчиликлар ҳисобга олинмаган эди.

Пахта хом ашёси нархининг оширилиши ҳақидаги қарор авжи долзарб паллада эълон қилинганлигини эътироф этмоқ керак. Чўнтагида пули йўқ одамнинг аҳволини бир тасаввур қилиб кўринг-а. Ҳақиқатан ҳам пахтакор хўжаликларнинг молиявий аҳволи мушкуллашиб, баъзи жойларда ойлик, ҳатто компенсация тўлашнинг ҳам имкони қолмаган эди.

— Мазкур қарор амалга оширилгандан кейинги имкониятлар қандай?

— Бу йилги пахта ҳосили харид нархлари ҳамда тола улгуржи нархлари 50 фоиз оширилди, яъни бир тонна пахта учун энди давлат ўртача 2450 сўм ҳақ тўлайди. Бу ҳали аниқ миқдор эмас, албатта. Бу рақам топширилган пахтанинг навларига қараб яна кўпайиши мумкин. Бошқача қилиб айтганда, республикамиз хўжаликлари камида 2,6 миллиард сўм қўшимча даромад олади. Пахтага тўланадиган янгича нарх ҳосил таннархини қимматга туширaётган ортиқча харажатларни қоплайди. Давлатимизнинг бу тадбири эндигина мустақилликка эришган республикамиз ҳаётида амалга оширилаётган эзгу ишларнинг бири деб ҳисоблайман.

— Бу маблағлар пахтакорлар меҳнатини рағбатлантириш, айниқса уларнинг турмуш шароитини яхшилаш учун сарфланса керак?

— Худди шундай. Янгича нархда сотишдан тушган маблағларнинг бир қисми пахтакорларга етиштирган хом ашёлари учун тўланади.

Қувонарлиси шундаки, энди пахтакор хўжаликлар ҳар бир тонна хом ашё учун 700—800 сўм соф фойда кўради. Ўтган йил якунида пахтакорларга қўшимча 413 миллион сўм тўланган эди. Пахтага янгича нарх тўлаш ҳақидаги қарор шарофати билан энди бу маблағ янада кўпаяди.

— Режадагидан ортиқча етиштирилган пахта хом ашёси учун тўланадиган ҳақ қандай белгиланади?

— Бу йил республикамиз пахтакорлари давлатга 4 миллион 445 минг тонна пахта етказиб беришлари лозим. Лекин мутахассисларимизнинг хомчўтларига қараганда, далалардаги ҳосил чўғи чакки эмас — режадагидан ташқари 200 минг тонна қўшимча ҳосил олиш мумкин. Энди бу ҳосил тайёрлов идоралари орқали эркин бозор нархида сотилади ва бундан тушган маблағни қайси мақсадлар учун сарфлаш у ёки бу хўжалик жамоаси ихтиёрига берилади.

Қайси хўжалик иқтисодий бақувват бўлса, ўша жойда аҳоли тўқ ва бадавлат ҳаёт кечириши ҳаммага аён. Айрим қишлоқларимизда ҳали ҳам ночор яшовчи серфарзанд оилалар оз эмас. Пахтани янгича нарх билан сотишдан тушган даромаднинг бир қисми ижтимоий муаммоларни ҳал қилиш имконини беради. Болалар боғчалари, мактаблар ҳамда пахтакорлар дам олиб, ҳордиқ чиқарадиган муассасаларни қуриш имкони ҳам яратилади. Ҳамма нарса энди хўжалик раҳбарининг тадбиркорлигига боғлиқ.

Хуллас, пахта хом ашёси харид нархларининг оширилган баҳосида сотила бошлаганлиги муҳим ижтимоий-сиёсий аҳамиятга моликдир.

П. НИШОНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Боғдод районидаги «Қизил Ўзбекистон» жамоа хўжалиги деҳқонлари жорий йилда 1.160 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан пахта етиштиришга аҳд этишган. Шу ниятда далаларда йиғим-терим жадал бормоқда. Ҳар куни қабул пунктига йиллик режага нисбатан 5-6 фоиз миқдорида оқ олтин жўнатилаяпти. Бунда албатта суворийларнинг ҳиссаси салмоқли бўлаётир.

СУРАТДА: бошқарув раиси Абдуқаҳҳор Юнусалиев, механик-ҳайдовчи Мамадали Аҳмадалиев ва механик Рустамжон Тилаволдиев келгуси режалар хусусида суҳбатлашмоқдалар.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

Челак ноҳиясидаги Куйбишев номли жамоа хўжалиги маккажўхорикорлари бу йил жами майдонда мўл ҳосил етиштирдилар. Уни йиғиштириб олиш ва ташишда механизатор Тоҳир Келдиёров алоҳида намуна бўлмоқда.

ҲАРАКАТ ҚИЗҒИН!

ПОП районидаги «Навбаҳор» давлат хўжалигининг Ғафуржон Қўчқоров бошқарувчилик қилаётган 1-бўлим **пахтакорлари** Наманган вилоятида биринчи бўлиб йиллик режаларини бажарганди. Бу йил деҳқонлар 460 гектар майдонда чигит қадаган эдилар. Иш оилавий пудрат асосида ташкил этилганлиги туфайли гектаридан 25,6 центнер ўрнига 26,6 центнердан жами 1213 тонна оқ олтин йиғиштириб олинди. Машиналардан унумли фойдаланилди.

Узоқбой Раҳимназаров, Алижон Исроилов, Акбаржон Шоматов, Шокиржон Сулаймонов сингари «зангори кема» суворийларининг ҳар бири 80—100 тоннадан пахта теришди.

Ички имкониятларини чамалаб кўрган пешқадам жамоа аъзолари давлатга яна 300 тонна пахта топшириб, ҳосилдорликни 33 центнерга етказишмоқчи.

О. НОМОЗОВ.

Чиноз ноҳиясидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» жамоа хўжалигининг чевари Мавлуда Баҳодирова мавсумда 4 тонналик хирмон уюшга сўз берган. Айни паллада у кунига 80-100 килограммдан дурдона тераётир.

У. ҚУШВОҚОВ олган сурат.

ҲАЛИ ҲОСИЛ МЎЛ

БУХОРО вилоятининг Бухоро ва Олот районлари пахтакорлари йиллик маррани эгаллашди. Давлат қабул пунктларига олотликлар 31300 тонна, бухороликлар 34600 тонна «оқ олтин» топширдилар.

Далаларда ҳосил мўл. Ҳар икки ноҳияда ҳам йиғим-терим қизғин паллада.

Шунингдек Ромитонлик заршунослар ҳам зафар қучдилар. Улар жумҳуриятда биринчи бўлиб машина терими планини бажардилар. Режадаги 19 минг тонна ўрнига 23 минг 141 тонна жавоҳир зангори кемалар ёрдамида йиғиштириб олинди.

М. МАРДИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

«Қизил Ўзбекистон» жамоа хўжалиги Боғдод районида биринчи, вилоятда иккинчи бўлиб, маррага етиб келди. Мавжуд 1064 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Ҳосилдорликни гектар ҳисобига 35—38 центнерга етказган Абулқосим Абдуллаев, Рўзибой Қўрчиев, Исломжон Орипов, Мамажон Ҳакимов, Яхшибой Аҳмадқуловлар етакчилик қилаётган бригадалар ғалабага салмоқли ҳисса қўшдилар.

Мавсум давомида хўжалик далаларида 13 та пахта териш машинаси унум билан ишлатилди. Айниқса Юсуфжон Умаров, Мамадали Раҳматалиев, Холмамат Қодиров каби механик ҳайдовчилар астойдил ишлашди. Уларнинг ҳар бири шу кунгача 110—130 тоннадан пахта теришга эришдилар. Теримчилар мусобақасида эса Муҳаббат Жалилова, Каромат Бобоназарова, Мактуба Ҳакимова каби ўнлаб чеварлар илғорликни қўлга киритишди. Улар айни кунда ҳам эл хирмонига 100—110 килограммдан дур териб тўкишмоқда.

— Йиллик режани барвақт бажаришимизда ҳукумат қарорига мувофиқ қўлда терилган пахтанинг ҳар бир килограммига 40 тийиндан, машинада терилган пахтанинг ҳар тоннасига 25 сўмдан ҳақ тўлангани асосий омил бўлди, — дейди бошқарув раиси А. Юнусалиев.

Тажрибакорлар ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш мақсадида меҳнат қилишмоқда.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ.

Навбаҳор ноҳиясидаги «Гигант» давлат хўжалигида кўпмингкилограммчилар сафи кун сайин кенгаймоқда. Малоҳат Раҳматова шулардан бири. Бу моҳир чевар ҳар куни этакдан 110—120 килограмм дурдона тўкаяпти.

Элмурод РАҲИМОВ олган сурати.

ПЕШҚАДАМЛАР САФИДА

Хатирчи ноҳиясидаги Чкалов номли жамоа хўжалиги пахта йиғим-теримида хўжаликлар ўртасида етакчилик қилмоқда. Айни кунларда ҳар куни йиллик режанинг 5 фоизи миқдорида хом ашё топширилаётир.

Хонадонларга томорқа ажратиш ҳисобига хўжалик экин майдонлари бултургига нисбатан қарийб 100 гектар камайди. Ҳозир 954 гектар майдонда деҳқончилик қилинаётир. Режага кўра давлатга 2 минг 660 тонна пахта сотилиб ҳосилдорликни қарийб 30 центнерга етказиш мўлжалланмоқда.

Хўжаликнинг Юсуф Эргашев бошлиқ бригадаси аъзолари 61 гектар майдондан 32 центнердан ҳосил олишиб йиллик режани вилоятда биринчилардан бўлиб бажардилар. Шунингдек Баҳром Баширов, Бобоназар Рўзиев, Ғофур Баҳромов бошлиқ бригадалар ҳам режани бажариш арафасида турибдилар. Механизаторлардан Эркин Норматов, Муродилла Зайниддинов терган пахта 100 тоннадан ошиб кетди.

Хўжалик пахтакорлари яқин кунлар ичида Зафар маррасини эгаллайдилар. Ҳозиргача топширилган ҳосил 80 фоиздан ошди.

Ҳабиб ТЕМИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ИНСОН ВА ҚАДР

ПОЙҚАДАМГА ПОЙТЕША

ЁХУД ТАНИҚЛИ АДИБ, ЙИРИК ЖАМОАТ АРБОБИ ШАРОФ РАШИДОВ ҲАЁТИДАН ЛАВҲАЛАР.

Тарихга назар ташламайдилар, унга кириб борадилар, шунда у чуқурроқ ўрганилади, англанади, уни бир томонлама таҳлил этилмайди, воқеаларни, ҳодисаларни қиёсламоқ, холис фикр, адолатли баҳо бермоқ учун имконият туғилади — ахир қиёсламоқ ҳақиқат тарозуси пасангисини тўғри тортмоқ учун омил яратади-ку... Шароф Рашидов дорулбақога юз тутганидан кейин жуда кўп кишилар ўша пайтларда ҳақиқий ташвишга тушиб қолган эдилар— уларнинг нотинчланиб қолган хаёлларида катта бир савол турарди. «Қоя йиқилса тоғ ҳам дарз кетур» (Хуршид — Б. Н.) деганларидек, жумҳурият раҳбарининг ўлимидан сўнг Ўзбекистонга таъна ва ҳасад тошлари отила бошланмасмикан, бир пайтларда халқимиз бошига тушгани каби ноҳақ туҳматлару бўҳтонлар ёғилмасмикан, ахир «биринчи» ўз обрўси, салобати, тадбиркорлиги, қолаверса фойдали «устамон»лиги билан марказдаги ва ўз жумҳуриятимиздаги «ёсуман»ларга қалқон бўлиб келаётган эди, Ўзбекистон шаънини наинки Иттифоқда, балки жаҳон миқёсида ҳам «қанддек» сақлаб келаётган эди деб, ўйлардилар... Аммо, яширишни ҳожати йўқ, «биринчи»нинг ўлимидан суюнганлар ҳам бўлди, ҳатто унга ўзини яқин тутиб, илтифотларидан баҳраманд бўлиб келган одамлар ўртасида ҳам — улар «лабингдан ўпиб туриб, кўксингга ханжар урадиганлар» (Шилер — Б. Н.) эдилар... Мана шундай зотлар «Сулаймон ўлди, девлар қутилди» қабилида йўл тутиб, Шароф Рашидовни атоқли давлат ва жамоат арбоби, таниқли ёзувчи эканлигини ҳам бутунлай инкор этиб, уни фақатгина золим, халқ манфаатига душман, одамларга азобу- уқубатларни раво кўрган, шахсиятпараст, ҳаммаёққа ўз номини тиқаверган қаламкаш, ижодкорларга ноғамхўр, уларга «административ тазйиқ»лар ўтказиб келаётган раҳбар қилиб кўрсатишга зўр бериб ҳаракат қилдилар. Бироқ бу —«филнинг катагига «сичқонники» (Козма Прутков — Б. Н.) деб, ёзиб қўйиш билан баробар эди... Хўш, халқ-чи? Халқнинг ўзи қандай кутиб олди жумҳурият раҳбарларининг фавқулодда, ҳеч ҳам кутилмаган, қандайдир сир-синоатли ўлимини?..

Шароф Рашидовнинг даб-дурустдан рўй берган қазоси ҳақидаги машъум хабар наинки бутун жумҳурият, балки Ўрта Осиё, мамлакат, кўпгина чет мамлакатларда дарҳол тарқалди — уни қардош республикаларда, қатор хорижий юртларда ҳам яхши билардилар, ҳурмат қилардилар, шу жумладан Ҳиндистон, Вьетнам, Афғонистон, Булғория, Бирма, Миср, Олманияда ҳам...

Мен касби-корим туфайли бир қатор ажнабий мамлакатлардаги симпозиум, конгресс, конференция, фестивалларда бўлганман, жуда ҳам кўп жамоат арбоблари, санъат намояндалари, фан арбоблари билан учрашиб суҳбатларда бўлганман. Уларнинг аксари Шароф Рашидовнинг тадбиркорлиги, маданиятлилиги, инсонга нисбатан хушмуомалалиги, сиёсатдонлигию байналмилалчилиги, берган сўзини устидан чиқишлиги, ўз халқига содиқлиги, жумҳуриятга фидойилиги, зиёкорлиги ҳақида холис сўзлардилар. Мен худди мана шундай фикр-мулоҳазаларни Болгария академиясининг таниқли олими ва танқидчиси Гоча Гочаевдан, олмониялик олим доктор Клаус Рфюцнердан, ҳиндистонлик санъаткорлар уюшмасининг президенти Меҳри Контрактордан ва бошқа мамлакатлар намояндаларидан ҳам эшитганман... Мана шундай зотларнинг— «сизлар хурсанд бўлишингиз керак, жумҳуриятингиз шундай маданият равнақига, адабиёт ва санъат ривожиётига жиддий аҳамият беришга қодир ва хайрихоҳ бир раҳбарга эгалигидан», деган қалб сўзларини мен Россия, Украина, Белоруссия, Гуржистон, Озарбайжон, Арманистон, Молдавияда бўлганимда машҳур маданият намояндалари, жаҳонга довруғи кетган ёзувчи, композитор, режиссёр, актёр, кино усталаридан ҳам эшитиб турардим. Шу жумладан, Корнейчук, Ужвий, Александровская, Таммур, Тактакашвили, Ниёзий, Капланян, Образцов, Апостолов, Царёв, Бейбутов, Григорович Рашидов ҳақида ҳурмат билан сўзлардилар. Ҳали ҳам кўпгина мана шундай арбоблар Шароф Рашидов ҳақида илиқ, сўзларни айтганини гувоҳи бўлиб тураман, бундайлар ушбу зот ҳақида қандайдир ўкинч, раҳмдиллик билан сўзлайдилар, уни яхши хотиралар билан эслайдилар, байналмилалчиликка қўшиб кетган катта ҳиссаси тўғрисида мароқ билан гапирадилар, бир кун эмас бир кун унинг камситилган қадр-қимммати барибир тикланишига ишонч билдирадилар, унинг атоқли давлат арбобилигига, таниқли ёзувчилигига шак-шубҳа йўқлигини таъкидлайдилар... Тўғри, Шароф Рашидовнинг ҳам хатолари, камчиликлари бор эди — улар ҳақида кўп гапирилди, ёзилди... Аммо, айтингчи, кимда хато йўқ эди — Лениндами, Акмал Икромовдами, Хрушчёвдами, ё Усмон Юсуповдами?!..

Ҳа, тарих ғилдираги тез ёхуд секин айланиши мумкин экан, аммо ҳеч маҳал ҳам уни орқага айлантириб бўлмас экан, қайсар тарих барибир ўз ҳукмида тураркан, ўз билганини қиларкан, оқни оқ, қорани қора деяркан... У бамисоли ҳамма вақт нурга, ёруғликка интилувчи майсадек, устидан бўҳтон, ҳасад, ҳақорат, «асфальтьт»ини қанчалик бостирмасинлар, барибир ёриб чиқавераркан... Халқнинг қалбига кириб боришга, дилидан муносиб соқий жойни эгаллашга улгурган Шароф Рашидовнинг номини эл унутгани йўқ, унутмайди ҳам... Халқнинг жамоат арбоби, таниқли ёзувчисига бўлган ҳурмати, меҳри ана ўша оғир мотам кунларию дафн маросими чоғларидаёқ аён бўлган эди — халқ ўз фарзанди билан видолашгани вилояту шаҳарлардан, ноҳияю қишлоқлардан ёпирилиб келаверганди, «Халқлар дўстлиги» саройи одам кўплигидан ёрилиб кетай деганди, чор атрофдаги кўчаларга халойиқ сиғмай кетган эди, ҳарбийлару милиционерлар «девори» ҳам одамлар оқимини жиловлай олмасди. Бу ташкилий қилинган кишилар оқими эмас эди, халқнинг дарёдай қалқиб келиши, стихияли оқиб келиши эди... Менимча, жумҳурият тарихида бирон-бир раҳбарнинг дафн маросими бунақанги ўтмаганди, бунақанги кўп одам бўлмаганди...

Ҳа, халқ, эл уни северди, унинг меҳрини ҳеч бир бўҳтон, тазйиқ, бюрократик «қисқич» билан маҳв этиб бўлмайди. У ҳаммага бунақанги меҳр боғлайвермайди, ҳурмат пайванд қилавермайди. Эл, каттаю кичик уни «Шароф Рашидович» демасди, «Шароф ака» дерди, мана шунинг ўзи ҳам ушбу раҳбарни ўз халқига нақадар яқин бўлганлигидан далолат беради.

Уни адолатсизлик, ҳақорат, ҳасад, бўҳтонлар ўлдирди, бунга ўз ичимиздаги «ёсуман»лар ҳам жиддий хизмат қилдилар... Амир Темур айтар экан — эй парвардигор, ички душманлардан ўзинг асра, ташқисини яксон этарман... Ҳа, бу катта сабоқ бўлмоғи керак,.. лабингдан ўпиб туриб, кўкрагингга ханжар урувчилар»га ўта эҳтиёт бўлмоқ даркор, ахир ушбу нақлнинг нақадар ҳаққонийлигини яқиндагина ҳатто Иттифоқ Президентининг ўзи ҳам амалда бошидан кечирмадими дейсиз?!. Унинг ўзи эмасми Шароф Рашидовнинг ҳоли-тақдирида мана шундай ҳол рўй берганда ноҳолис муносабатда бўлиб, атоқли давлат ва жамоат арбобининг хотирасини абадийлаштириш ҳақидаги Марказ қарорини йўққа чиқазаётганларида, ҳасад ўтини аланга олдираётганларида қўл қовуштириб, рағбатлантириб турган?! Худди шу ерда жаҳонга довруғи кетган Хўжа Ҳофиз Шерозий сўзлари ёдимга келди — юкимнинг оғирлигини на билсин четда турган юки енгиллар!..

Худди шундай Шароф Рашидовга енгил эмасди, уни ўзи ҳам манфур Марказ қисқичида эди, мустақил пойқадам ташлай деса пойтеша оёқ-қўлига тушишини яхши биларди, Файзулла Хўжаев, Акмал Икромов, Султон Сегизбоев, Абдуллажон Каримовлар ўша «Ханжар» дамига тўғридан тўғри бориб қандай фожиага юз тутганларини асло унутмасди, уларнинг даҳшатли тақдири ҳамиша кўз олдида ланғиллаб турарди... Рашидовни отмадилар, қамоқларда, сургунларда чиритмадилар, уни ҳақоратладилар, камситдилар, дилига ҳасад, бўҳтон оғусини солдилар, маънавий, тажаввуз қилдилар. Ахир, халқда нақл бор-ку «жисмоний урсанг ерга йиқилур, маънавий урсанг — ер қаърига»... Бироқ ўша вақтларда «Сулаймон ўлди, девлар қутилди» қабилида йўл тутганлару. ҳасад, араз, ҳақорат, бўҳтон тошини отганлар, туҳмату уйдирмалар билан йўғрилган маърузаларни ана ўша тарихда қора доғ бўлиб қоладиган XVI пленум минбаридан булбулигўё бўлиб сайраганларнинг ўз ҳоли-тақдирида сўнг нима кечди?! Бошқаларни қўяверайлик-да, биргина Усмонхўжаевнинг аянчли тақдирини кўз олдимизга келтирайлик-а!... Ҳа, бу дунё — қайтар дунё!.. Халқ— донишманд, халқ — файласуф, бекорга айтмаган бўлса керак «бировга чоҳ қазисанг»... Донишманд халқимизнинг кашф этган одатларидан бирини қаранг — қусури, ҳатто жинояти бўлган одамнинг қабри устида ҳам «биродарлар, фалончи қандай эди» десалар, ҳамма «яхши эди», «омин оллоҳу акбар», деб тарқалади-я... Тарихга тош отсанг у харсанг билан қайтаради (Хуршид — Б. Н.) деганларидек, Шароф Рашидовга туҳмат, ҳақорат, ҳасад тошини отганлар нима бўлиб кетдию (Лигачёв, Усмонхўжаев ва ҳ. к.), уларга лаганбардорлик қилганларнинг аҳволи нима кечди?!. Аммо атоқли жамоат, давлат арбоби, таниқли ёзувчи Рашидовнинг номи, адо этган хайрли ишлари бугунги кунда ҳам халқ ёдида, эл унинг хотирасига ҳозир ҳам умр боқийлик шамчироғини ёқиб келмоқда.

Шундай бўлса-да, бир афсусли, ўкинчли томони бор, у ҳам бўлса ана ўша «Қоя йиқилса тоғ ҳам дарз кетур» деганларидек, Шароф Рашидовни йиқитиш билан бирга манфур зотлар Ўзбекистонимизнинг пок шаънига ҳам кўланка туширдилар, қадимий, пок, ҳалол, имонли ва виждонли, ризқ-насибасини пешона тери билан топиб, қора қозонини қайнатаётган халқни «боқиманда» деб аталишига «ўзбек иши» каби қора тамғани босилишига улар холисонилло хизмат қилдилар. Бундай мунофиқликни ва сотқинликни халқ сира кечирмайди!..

Баҳриддин НАСРИДДИНОВ
Иттифоқ Ёзувчилар, Театр арбоблари, Журналистлар уюшмаларининг аъзоси, танқидчи.

(Давоми бор).

ЯШИЛЛИКДАН ЯШНАЙДИ ОЛАМ

Меҳнат қилган элда азиз, дейди халқимиз. Абдурайим бобо Рустамов ўзининг баракали меҳнати билан Самарқанд вилоят ўрмон хўжалиги ходимлари орасида обрў эътибор топганлардан. Мана қарийб йигирма саккиз йилдирки, Абдурайим бобо ўрмонзорлар яратиш иштиёқида меҳнат қилиб келаётир.

Урушнинг дастлабки кунлариданоқ Абдурайим бобо кўплар қатори кўнгиллилар сафига қўшилди. Ленинград фронтида немис-фашист газандаларининг мўътабар Ленин шаҳрига яқин йўлатмаслик учун шиддатли жангларда иштирок этди. Қизғин жангларнинг бирида 1943 йилда Ленин партияси сафига қабул қилинди. Тенгсиз оғир жангларда у олдин оёғидан, сўнгра кўкрагидан ярадор бўлди.

1944 йилда ўзи туғилиб ўсган Ургут туманидаги Алишер Навоий номли жамоа хўжалигига қайтиб келиб хўжалик партия қўмитасининг котиблигига сайланди. Коммунистларнинг сардори сифатида пахтачиликни ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшди. Хўжаликда ҳар гектар ердан аранг 17 — 19 центнердан пахта ҳосили олиб келинган бўлса, А. Рустамов бошчилигида ҳосилдорлик 24 центнергача кўтарилди.

1963 йилдан А. Рустамов Омонкўтон ўрмон хўжалигининг Еттиуйликсой участкасида ўрмончи бўлиб ишлай бошлади. Унинг бошчилигида 150 гектар ерда янгидан ўрмонзорлар барпо этилди.

— Мен фашистларнинг Белоруссия ўрмонларини қандай ер билан яксон қилганлигини, улар ўтган йўллар қуп-қуруқ майдонга, қишлоқлар харобаларга айланиб қолганлигини ўз кўзим билан кўрганман, — дейди собиқ жангчи, меҳнат фахрийси. — Ана ўшанда қишлоғимга омон-эсон кириб борсам халқим учун боғ-роғлар, ўрмонзорлар яратишни дилимга тугиб қўйган эдим. Эндиликда шу боғ-роғларни яратишда менинг ҳам ҳиссам борлигидан бениҳоя қувонмоқдаман.

Ҳозирги кунда Еттиуйликсой гуллаб-яшнаган масканга айланди, ўрмонзорларга бурканди. Бу ерда ҳар томондан турли қушлар учиб келмоқда. Тоза ҳаво, минг бир хил тоғ гиёҳлари, сайроқи қушлар навоси инсонни ҳамиша ўзига чорлади. Тоғу тошлар жилоланиб кўзингизга нур бағишлайди.

Ҳа, ҳақиқатан ҳам Абдурайим бобо ўзи яратган боғларни, ўрмонларни кўриб, ич-ичидан қувонади, эл-юрт фаровонлиги йўлида янада баракали меҳнат қилсам, дейди.

Иноят НЕЪМАТОВ.

Бўстонлиқ ноҳиясидаги «Правда» рўзномасининг 50 йиллиги номли давлат хўжалиги асаларичилари қишга тайёргарлик юмушларини барвақт тугалладилар. Об-ҳаво ноқулай келишига қарамай, бу ерда йиллик режа ошириб уддаланди. Айниқса, Жумабой Турсунбоев бошлиқ оилавий звенода мўл ҳосил етиштирилди. Улар эл дастурхонига 1.200 килограмм ўрнига 1,5 тонна шифобахш неъмат тортиқ қилдилар.

СУРАТДА: илғор асаларичилар Жумабой ва Инобат Турсунбоевлар.

С. ВЕЛИЧКИН олган сурат. (ЎзТАГ).

НАФАС ОЛСАМ МАЙЛИМИ?

Соғлиқни сақлаш вазирлиги диққатига!

Иссиқ жоннинг иситмаси бўлади деганларидек, яқинда соғлигим боис, Тошкент шаҳар Киров районининг «Механическая» кўчасида жойлашган «Ногиронларни меҳнатга лаёқатини аниқлаш ва қайта тиклаш илмий-текшириш олийгоҳи»нинг шифохонасида даволанишимга тўғри келди. Шифокорлар олижаноб, ҳар бир беморнинг саломатлиги учун куйиб-пишишларидан миннатдорман. Гавҳар, Хайринисо каби ҳамшира қизлар фақат дори-дармонлари билан эмас, ширин сўзлари, хушмуомалалари билан ҳам ҳар қандай беморни дарддан фориғ қила оладилар. Бу ерда баъзи бир касалхоналардан фарқли ўлароқ, «фалон дори йўқ эди» деган гапнинг ўзи йўқ. Беморга наф келтирадиган қандайки дори-дармон керак бўлса — марҳамат, ҳаммаси бор. Хоналар озода, йўлаклар тоза. Касалхона ҳовлиси кўм-кўк дарахту гулларга бурканган. Қатор-қатор фавворалар кечаю-кундуз кўкка сув сочиб, ҳавони салқинлатиб турибди. Атрофнинг ям-яшиллиги кўзни қувонтиради. Лекин шундай кўркам жойда, хушмуомала шифокорлар қўлида икки ҳафта даволаниб ҳам ҳеч қандай наф кўрмадим. «Нега?» деган савол туғилиши табиий.

Бу ерга ногиронлик гуруҳларини ё олиб ташлатиш, ёки муддатини қайта узайтириш учун келган беморларнинг бир-икки кун ўтиб-ўтмай дарди янада авж олади. Айниқса, нафас бўғмасига (астма) учраган беморлар жуда қийин аҳволга тушиб: «қув-қув» йўталиб, қаттиқ қийналмоқдалар. 4 августда тунги соат 2 ларгача йўтал ва нафас қисишидан ухлай олмадим. Бошқа бир палатадан ҳам нафас қисишидан кўкариб, хириллаб қолган бир бемор чиқиб келди. Шунда шифокор Аҳмад аканинг югуриб-елганларини, кўриб, аламим келиб кетди. Нима учун шифокорларнинг шунчалик хатти-ҳаракатлари туфайли беморлар бутунлай соғайиб кетмай, аксинча, менга ўхшаб касали қайталаяпти?

Сабаби битта: 150 беморни бир йўла даволашга мўлжалланган, жумҳуриятимизда ягона бу клиниканинг атрофини «ёвуз кучлар» эгаллаб олган. Бир томонда — Тошкент экскаватор заводи, иккинчи девор-дармиён қўшниси — Тошкент лак-бўёқ заводи, яна бир қўшни — «Уз... вторчермет» деб аталадиган, номи узун, қиладиган иши, менинг тушунишимча, чиқиндиларни қайта ишлаш заводи жойлашган.

Қани энди айтинг-чи, соф ҳаво ўрнига лак-бўёқ заводи ярим тунда пиширадиган алифнинг сассиқ ҳиди «таралиб» турса, бўёқнинг ҳидидан нафас олиб бўлмай қолса, шифокорларнинг «ногирон» деб аталмиш беморга нисбатан қилган дори-дармонлари бир пул эмасми?! Бу масканнинг шу ерга жойлашиши кўнгли синиқ, ярим жон бўлиб қолган ногиронлар устидан кулиш каби туюлади.

Соғлиқни сақлаш вазирлигидаги ўртоқлар наҳот шундай масъулиятли клиниканинг қаерга жойлашганини, бу ерга даволаниш учун келган беморларнинг бир-икки кундаёқ аҳволи оғирлашиб, нафас ололмай, аксарият, қайси гуруҳ ногиронлиги билан келган бўлса, шунча саъй-ҳаракатдан кейин ҳам ўша гуруҳ ногиронлиги билан қайтиб кетаётганлигини билмасалар? Ё ногиронлар — иккинчи даражали инсонлар, уларнинг тузалиш-тузалмаслиги шундай ҳам гумонли, шунинг учун уларга нисбатан ғамхўрлик кўрсатиш, клиникани баҳаворроқ жойга кўчириш шарт эмас, деган фикрдамиканлар? Мутасадди ўртоқлар, ҳеч бўлмаса уч кун шу касалхонага келиб «дам» олиб кетинглар — бу ерда 14—21 кунлаб даволанаётган бечора ногиронларнинг сабр-қаноатига, чидамига «тасанно» дейишларингизга мен кафил.

Бундай клиникага аслида Луначарский шоҳкўчасидаги санаторий сифат «стационар»лар даркор. Ахир бу касалхонада туғма ногиронлар, халққа, ватанга меҳнати синган, касб-кори туфайли ногиронликка чалинганлар, Улуғ Ватан урушида қон кечиб., охир-оқибат ногирон бўлиб, бир оғиз илиқ сўзга, хушмуомалага, ташна одамлар даволанадилар-ку?

Мен кўп сонли бемор-ногиронлар номидан сўрардимки, касалхонани зудлик билан ҳавоси софроқ жойга кўчириш масаласи кўриб чиқилса. Ёки атрофдаги заводлар шаҳардан ташқарига олиб чиқилсин. Токи, «худо урган бандани пайғамбар ҳассаси билан туртибди» бўлмасин, умид билан даволангани келдими— даво топсин, шифокорларнинг қилган саъй-ҳаракатлари, дори-дармонлари — беморларни даволаш учун кетган минглаб сўм пуллар ҳавога учмасин.

Шаҳзода ХУДОЙБЕРДИЕВА,
журналист.

ИНСОН ВА ҚОНУН

ЧОРРАҲАДА ИЛИНГАНЛАР

Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган жойни Андижон вилоятининг қулф-калити, дейишади. Шу чорраҳадан ўтилгач,. саноқли дақиқалардан сўнг, қўшни Фарғона вилоятига қадам қўйилади. Тошкентдан, Ўшдан келадиган йўллар ҳам шу ерда туташади. Маннон Жалолов қишлоқ Кенгаши ҳудудида жойлашган ушбу постда Бўз район ички ишлар бўлими ходимлари ўз хизмат бурчларини бажарадилар. Қишнинг қаҳратон кунларида ҳам, ёзнинг жазирамасида ҳам машаққатли хизмат давом этаверади.

БИРИНЧИ ВОҚЕА

Вақт тушга яқинлашиб борарди. Комсомолобод ноҳияси томонидан келаётган қизил «Москвич» милиция ходимларининг эътиборини тортди. Машинанинг юкхонасига ортилган янги велосипед эса шубҳани оширди.

Милиция сержанти Баҳодир Турдиалиев аввал йўловчи билан, сўнгра, ҳайдовчи билан суҳбатлашди. Бироқ, ҳар иккаласининг велосипед ҳақида берган кўрсатмалари бир-бирига ўхшамас эди.

Шубҳа ўринли чиқди: велосипед «эгаси» район ички ишлар бўлимига олиб келинганидан сўнг, комсомолободлик миршаблар қўнғироқ қилиб қолишди. Пахта тозалаш заводида янги велосипед йўқолган экан.

Кейинги суҳбатда йўловчи ўғирлик қилганлигини тан олди. Велосипед эгасига қайтарилди.

ИККИНЧИ ВОҚЕА

Тун. Атроф зимистон. Шу пайт Бўз томондан келаётган сиёҳранг «Жигули» машинаси милиционер Б. Турдиалиевнинг ишораси билан тўхтатилди. .Сержантнинг нигоҳи машинанинг олд томонига тушди. Унинг номери йўқ эди.

— Номерингиз қани? — деб сўради Баҳодир.

Йигитлардан садо чиқмади. Юкхона очилгач, машинанинг ҳақиқий номери — «И 18—51 АН» кўзга ташланди. Шунда йўловчилар нимагадир безовталаниб қолишди.

Сержант ичкарига кириб, рация орқали бошқа ходимларни ҳам чақирди. Кўп ўтмасдан район ички ишлар бўлими давлат автомобиль назорати бўлинмасининг ходими Обиджон Исмоилов етиб келди. У машина эшигининг ёнбошидаги дарчаси синиб, калит солинадиган жой ҳам бузилганлигини сезиб қолди.

Шундан сўнг, вилоят ички ишлар бошқармасига қўнғироқ қилишга тўғри келди. Маълум бўлишича, бу машина 23 кун аввал ўғирланган экан.

Ана шу даврда автомобилни бошқарган «шоввоз»лар вилоят маркази кўчаларида ҳаракат қилиб, Андижон шаҳар давлат автомобиль назорати бўлинмаси ходимларига чап беришган. Бўзлик миршабларнинг зийраклиги туфайли уларнинг фаолиятига чек қўйилди.

УЧИНЧИ ВОҚЕА

Обиджон бугун ҳам постда. Тун ярмидан оғиб, тонг яқинлашмоқда. Жимликни узоқдан кетма-кет келаётган юк машиналарининг овози бузди. Йўл назоратчисининг ишораси билан «Зил-133» тўхтади. Кабинада уч киши бўлиб, улардан иккитаси ҳайдовчи ва йўловчи ерга тушишди. Уларнинг ҳамроҳи ўзини ухлаганга солиб ўтирарди. Бу ҳол милиция ходимларининг эътиборини тортди.

Обиджон Исмоилов шериги, милиция старшинаси Зафаржон Деҳқонов билан машинанинг атрофини айланиб ўтиб, ўриндиқни кўтариб кўрдилар. Уларнинг нигоҳи газетага ўроғлик нарсага тушди. Қоғозга стволи қирқилган ов милтиғи ўралганди. Сўнг ўқлар ҳам топилди. Воқеа ҳақида район ички ишлар бўлимига хабар қилингач, иккинчи машина ҳам текширувдан ўтказилди. «КамАЗ»да уч киши эдилар. Бу гал ҳам воқеалар ривожи ўтган сафаргидек айнан такрорланди: меҳмонлардан иккитаси машинадан тушган бўлса-да, учинчиси пинагини бузмасдан кабинада ўтираверди.

Шубҳали шахснинг бир қовоғи шишганга ўхшаб турарди. Бунинг устига ундан ўткир бир нарсанинг ҳиди келарди. Шундан сўнг у ичкарига таклиф қилинди. Тинтувдан кейин чўнтагидан нос идишга ҳафсала билан жойлаштирилган наша топилди.

Миршабларнинг бу сафарги шубҳалари ҳам ўринли чиқди: гиёҳвандлик фош этилди.

ТЎРТИНЧИ ВОҚЕА

Бу воқеа кундузи содир бўлди. Ёзёвон томонидан келаётган юк автомобили гўёки қанот чиқариб учиб келаётган эди. Машина тўхтатилди. Кабинадан чаққонлик билан тушган ҳайдовчининг олазараклиги милиция ходимлари Баҳодир ва Обиджонларни сергаклантирди.

Ҳайдовчи Жулдусбек Жусупбеков бошқариб келаётган бу машина Қозоғистон ССР Кўкчатов вилоятидаги «Партия XXIV съезди» шўро хўжалигига қарашли бўлиб, Андижондан юк олиб кетиш мақсадида йўлга чиққан экан. Ҳайдовчининг ҳужжатлари билан биргаликда машина ҳам синчиклаб кўздан кечирилди. Ўриндиқнинг орқа томонидан ўқланган патрон билан 4 та кесма ов милтиғи чиқди.

Милиция ходимлари Жулдусбек томонидан ов қуроли олиб юриш қоидасининг бузилганлигини аниқлаш билан бирга юз бериши мумкин бўлган хавфли жиноятнинг олдини олишди.

...Ўғирлик бамисоли дарахт бўлса, биз унинг шохида юрамиз, деб хаёл қилувчи кимсалар, ички ишлар ходимларининг ўша шохнинг баргида юришларини қаердан билсинлар?.. Ана шундай нияти бузуқ, мафкураси заҳарланган кимсалар чорраҳадаги постда тумшуғидан илиндилар.

Турли вилоятлар чегараси туташган чорраҳада постда навбатчилик давом этмоқда. Бу ерда Баҳодир Турдиалиев, Обиджон Исмоилов сингари ҳушёр ва зийрак милиция ходимлари ҳаётимизнинг осойишталиги йўлида жон куйдирадилар, турли кўнгилсиз ҳодисаларнинг олди олинади. Улар ҳалол, эзгу ният билан йўлга чиққан йўловчиларга ҳамиша оқ йўл тилайдилар.

М. КАРИМОВ,
Ҳ. РУСТАМОВ,
Андижон вилояти.

ЁШЛАР УЮШМАСИ ТУЗИЛДИ

Тошкентда Ўзбекистон ЛКСМининг навбатдан ташқари XXV съезди ниҳоясига етди. Республика ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи котиби А. Н. Носировнинг «Ўзбекистон ёшларининг янгиланган уюшмаси учун» маърузасида ва делегатларнинг нутқларида ёшларнинг мана шу энг оммавий ташкилоти иши батафсил таҳлил этилди.

Делегатлар ташкилот номини ўзгартириб бундан буён уни «Ўзбекистон ёшлар уюшмаси» деб аташга қарор қилдилар. Ўзбекистон Ёшлар уюшмаси ҳаракат дастури ва уставига, Ўзбекистон ёшлар уюшмаси назорат комиссиялари тўғрисидаги низомга ўзгартишлар ҳам киритилди.

Съезд ишида Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон Ёшлар уюшмаларининг вакиллари қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

«РАБОЧАЯ ТРИБУНА»: ОМАДДАН ЮЗ ЎГИРМАНГ

Нашримиз номининг тагида шундай сўзлар бор: «Меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоя қилувчи рўзнома». Миллион-миллион муштарийларимиз ҳам буни яхши биладилар. «Инсон — жамики нарсалар мезони» — «Рабочая трибуна» 1992 йил учун ўзига шундай вазифани белгилаб олди.

Демак, у одамларнинг эҳтиёжлари билан яшайди. Олдинда бозор. Бизни нималар кутаяпти, рўй берадиган қийинчиликлардан қандай қилиб ҳимояланиш, қонун кафолатлаб берган ўз ҳуқуқларимиздан қай тарзда фойдаланиш мумкин? Энг зўр ҳуқуқшунослар, социологлар, иқтисодчилар, ҳаётий тажрибаси бой кишилар, шунингдек «Рабочая трибуна» ташаббуси билан ташкил этилган Бутуниттифоқ ишсизликдан ҳимояланиш ижтимоий жамғармаси вакиллари ана шу ҳақда фикр юритадилар.

Ишбилармон кишилар, тадбиркорлар ҳам рўзнома саҳифаларидан ўзлари учун зарур ахборотларни топиб ўқийдилар. У Ғарбдаги савдо-саноат доираларида кенг тарқалади, шунинг учун ҳам ўзаро фойдали иқтисодий ҳамкорликда воситачи бўлиб қолишга қодир.

Бироқ муштарийларнинг қизиқишлари сиёсий шов-шувлардан кўра кенгроқ. Ана шуни ҳисобга олиб, сизлар учун телекўрсатув дастури, боғбонлар ва уй бекаларига маслаҳатлар, об-ҳаво хизмати, бир ҳафтага мўлжалланган гороскоп, оилавий ишлар ва шифобахш ўтларнинг сир-саноати, учар «ликопча»лар ва башорат қилиш, жиноят хроникаси ва А. Кашпировский билан учрашувлар, яна кўп мавзулар ёритилади.

Унутманг: рўзномамизнинг обуна нархи чакана савдодагига қараганда икки баравар арзон: 27 сўм 60 тийин. Агар пулдан қийналаётган бўлсангиз, бизга ёзиб юборинг, хайрия йўли билан ёрдам беришимиз мумкин.

Айтганча, «Рабочая трибуна»нинг энг яхши жамоатчи тарқатувчиларини худди ўтган йилгидек 150 сўмдан то 1000 сўмга қадар (рўзномага тўпланган обуна сонига мувофиқ) мукофотлаймиз.

Яна бир муҳим гап. Қўлида обуна варақаси бўлган ҳамма кишилар лотереяда қатнашадилар. Асосий соврин — автомобиль! Пул совринлари эса 30 сўмдан 10.000 сўмгача.

Лотерея чиптасига қандай эга бўлиш мумкин? Йўли жуда осон: «Рабочая трибуна» ўз саҳифаларида уни бир неча бор босиб чиқаради.

Совринлар 1992 йил 5 майда, Матбуот куни топширилади.

Р. ТЭЛЛЬ.

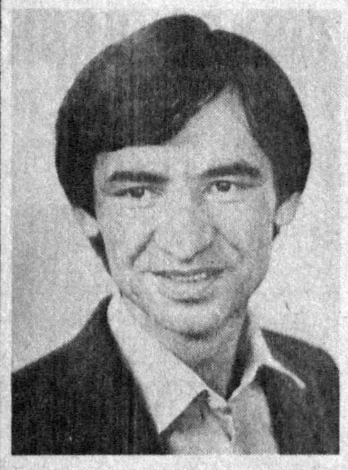

БУ ШУНДАЙ ДУНЁКИ...

Муҳаммад ЮСУФ

ЖАҲОНГИР

Ўлик жондин не истайсан, яна ҳей!..
Алишер НАВОИЙ

Жаҳонгирнинг қабрин очган каззоблар,
Бири олим, яна бири арззоблар,
Хондек яшаб ўтдилару оламдан,
Амир Темур руҳи мени азоблар.

Уша кун сен қайда эдинг, болам, дер,
Қулоғингга етмадими нолам, дер,
Мени қўзғаб нима топди олам дер,
Амир Темур руҳи мени азоблар.

Тирик эрсам тинмасди-ку яроғим,
Ўлик жондин не истарлар, қароғим!
Қўлим қайда дер, қайда бош чаноғим,
Амир Темур руҳи мени азоблар.

Бу қандайин кўргилик, ё раббаноҳ,
Ёвуз ёвдин ер остида йўқ паноҳ.
Бобур қайда, қаерда дер Мироншоҳ!..
Амир Темур руҳи мени азоблар.

Дунё топдим дейди, дунё йиғмадим,
Мен эл учун от устида ухладим.
Наҳот энди ўз гўримга сиғмадим!
Амир Темур руҳи мени азоблар.

Мен не қилай! Мен бир ожиз бандаман,
Руҳлар билан бир жону бир тандаман,
Узр сўраб ҳар кун Самарқанддаман,
Амир Темур руҳи мени азоблар!

НОТИНЧ РУҲ

Бу шундай бевафо дунё, бу ҳаёт,
Тунда туғишганинг — тонгда етти ёт.
Балки тақдир шудир, балки шу қисмат,
Биздан рози бўлинг руҳи нотинч зот!..

Борингизда бизга бўлдингиз ота,
Йўғингизда йўқдан қидирдик хато.
Беайб парвардигор дейдилар, ҳатто,
Биздан рози бўлинг, руҳи нотинч зот.

Ҳали тупроғингиз совумай туриб,
Руҳингиз йиғлатдик қабрингиз суриб.
Чиғатой томонга кетдингиз юриб!..
Биздан рози бўлинг, руҳи нотинч зот.

Қабрга қалбдан жой топганлар бошқа,
Қул бўлиб, қўлингиз ўпганлар бошқа,
Ўлгач устингиз тепганлар бошқа,
Биздан рози бўлинг, руҳи нотинч зот.

Сизни алқаганлар бир халқ, бир денгиз,
Сизни қарғаганлар — жўраларингиз,
Сизни адо қилди тўраларингиз,
Биздан рози бўлинг, руҳи нотинч зот.

Сизни золим десак, ранжир адолат,
Фаришта десак ҳам кўнгил хижолат.
Сиз одам омадли, гоҳи беомад,
Биздан рози бўлинг, руҳи нотинч зот.

Ким бўлманг, сиздан шу юрт бизга мерос,
Йўқчилик-тўқчилик, не бўлса рўй-рост,
Энди тупроқ сизни айласин эъзоз,
Биздан рози бўлинг, руҳи нотинч зот.

Шоҳларга ҳамиша хушомад зомин,
Кўзин ёғин ялаб, сотарлар номин,
Шеърим ҳам тугади. Ўзбекча омин —
Биздан рози бўлинг, руҳи нотинч зот.

ОҚ ТУЛПОР

Отам минган оқ тулпорни кўриб қолдим,
Чавандозсиз чақмоқ туёқ заиф экан.
Отамга мен каби зорни кўриб қолдим,
Эгасиз от эрксиз қулдай ғариб экан.

Одамзотнинг отдан содиқ ёри борми,
Ёлидан ўпай, оқ тулпордай вафодорни!..

Оқ тулпордай бир ўзолмай эсди еллар,
Оқ тулпорни оқизолмай оқди селлар.
Оқ қўйнига қўлим суқсам — қўлим йиғлар.
От бўйнидан кўчсам отам ҳиди келар.
Манглайида тугмачадай холи борми,

Холидан ўпай, оқ тулпордай вафодорни!..
Отам қиру довон кечиб тўймади ҳеч,
У отамни елкасидан қўймади ҳеч.

Суйса суйиб суйкаланди боласидек,
Урса қамчи ёмонликка йўймади ҳеч.
Ҳеч жонворнинг шундай темир жони борми,
Жонидан ўпай, оқ тулпордай вафодорни...

Умр ўтди, қор босган бир қора лаҳад
Узра унсиз ётар полвон Нурмуҳаммад.
Қора кўзин жовдиратиб энди фақат
Атрофидан айланар бир эгарсиз от.
Тур, эгам, деб товони-ла титар қорни,
Товонидан ўпай, оқ тулпорни вафодорни!

* * *

Мени ҳеч ким тушунмайди сендан бўлак,
Билмас бўлсам шунга сажда қилмасман-ку,
Яна юз йил яшарман ҳам, ўлмасман-ку,
Ўлиб кетсам ўкинмайди сендан бўлак.

Меҳр тўла нигоҳингдан овунаман,
Билмай қачон гуноҳ қилсам сиғинаман,
Бу дунёда мен ҳаммани соғинаман,
Мени ҳеч ким соғинмайди сендан бўлак!

Пойга умр йўлларида йўқдир қўрқмоқ,
Мен тўрага ўзин урган тойман, тойчоқ,
Елиб юрсам ҳамма мени қутлар, бироқ
Мен йиқилсам хўрсинмайди сендан бўлак.

Балки сен ҳам оддийгина одамдирсан,
Ё мен гўдак, сен Алпомиш оғамдирсан,
Балки олис эртакдаги Ҳотамдирсан,
Мени ҳеч ким тушунмайди сендан бўлак.

Сен бор дардин ўз ичига ютган дилсан,
Этагида менга шудринг тутган гўлсан,
Мен балиқман, сен меҳрибон наҳри нилсан,
Мени ҳеч ким тушунмайди сендан бўлак!

Маъруф ЖАЛИЛга

Мендай ғарибни ҳам кўролмаслар бор.
Нураб борарману ўзим шундай ҳам,
Тугаб борарману ўзим шундай ҳам,
Кўксимга тош отмай юролмаслар бор.

Товушим чиқмас бир капалакча ҳам,
Садосиз кузатгим келар дунёни,
Кўтаролмас ҳатто темир токча ҳам
Улар қанотимга ортган риёни!

Дўстлар, дегим келар,
Бўлманг хавотир,
Узоқ яшайман шундай ҳам ўзим.
Умрим бир боғ кезиб ўтгай наводир,
Сўнар у бир очиб-юмгунча кўзим.
Қўйишмас.
Қўлимдан тортади бири,
Бири оёғимдан,
Бири сочимдан.

Бири қўйним, бири кўнглимга кириб,
Ҳаётдан бездирар ўттиз ёшимда.
Ўтмас пичоқ билан мени сўйишиб,
Тамоша айларлар туриб сал нари.
Худонинг қўлидан нон еб тўйишиб,
Шайтонning хизматин қилишар бари!..
Мендай ғарибни ҳам кўролмаслар бор,

Шеърият,
Эй бевафо санам!
Қўлларингдан маҳкам тутарман,
Сендан ҳар нарсани кутарман,
Сен бир малҳам,
Сен бир ширин ғам...

Сен борсанки заҳматларим бор;
Бу дунёда орттирган зорим —
Ухламай қон ютган кунларим
Учун сенга раҳматларим бор!

Остонангда итинг — хаёлим:
Йўлинг пойлаб ўтгайман сенинг,
Кўнглинг кимда билмайман сенинг,
Сен кўкда қўл етмас ҳилолим,

Руҳим кўкда,
Тупроқда танам,
Бағримни тилкалар бир оғриқ,
Энди бахтим ўзингга боғлиқ —
Шеърият, эй бағритош санам!..

РАЙҲОН

Райҳон, айланай райҳонингдан сенинг,
Ойқабоқ гўзалим, жонингдан сенинг,
Кулиб кўкларингдан тушмайсан, қара,
Ой ўтса уялар ёнингдан сенинг,

Етти иқлим аро етсаки изинг,
Тупроққа тўкилгай тутдай хуш исинг.
Гулга тегса гулхан пайдо қиладур,
Сувга тегса сувни ёндирар юзинг.

Ҳурлардан ҳур ўзинг, хуршиди тобон,
Ўзинг Райҳонсану вужудинг райҳон.
Бу ёруғ дунёда сендан сулув йўқ,
Мендан бечора йўқ, мендан нотавон.

Сен арши аълода жаннатий чашма,
Мен ерда ёнаман томчингга ташна.
Кўкларга қўлини тутган қулингман,
Зилолим, уволим тутгай адашма...

Райҳон, айланай райҳонингдан сенинг,
Ой ўтса уялар ёнингдан сенинг.
Кулиб кўкларингдан тушмайсан сен-да,
Менга-да жой йўқ осмонингдан сенинг.

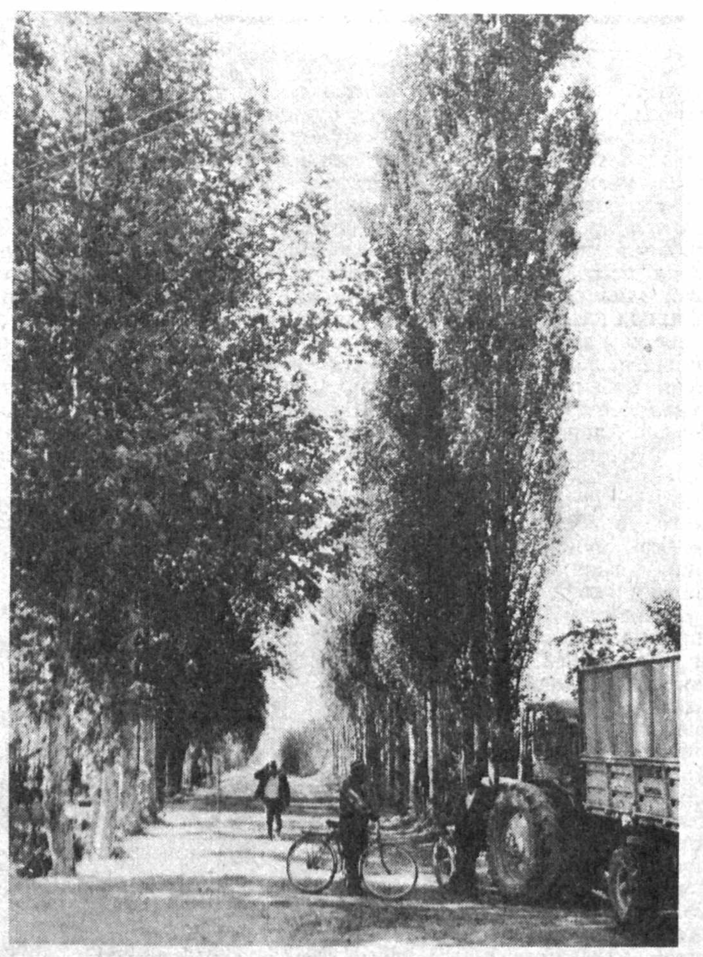

Дала йўлларида...
Турғунбек МАҲКАМ олган сурат.

Ўқитувчилар касб байрами

Новатор педаголар, Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятидаги мактабларнинг намояндалари Алишер Навоий номли Академик катта опера ва балет театрида Ўқитувчилар куни шарафига бўлиб ўтган тантанали кечада иштирок этдилар. Уни Республика Халқ таълими вазирлиги билан халқ депутатлари вилоят ва шаҳар советлари ташкил этди.

Ҳозирги пайтда халқ таълими — дадил тажрибалар ўтказиладиган соҳа бўлиб қолди, деб таъкидланди Республика халқ таълими вазири Ж. Ғ. Йўлдошев ва бошқалар нутқларида. Ўқув дастурини, таълим методикаси ва шаклларини эркин танлаб олиш замонавий мактабнинг хусусиятларига айланди

Бадиий ҳаваскорлик жамоалари ва артистлар ўқитувчиларнинг касб байрамига бағишлаб концерт бердилар. Тантанали кечада Республика Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси раисининг ўринбосари Э. Самандаров иштирок этди.

(ЎзТАГ).

КОМПЬЮТЕР ЎЗБЕКЧА ГАПИРАДИ

Наманган вилоят ижтимоий таъминот бўлими мумутахассислари нафақа тайинлаш ва уни расмийлаштиришдек оғир, машаққатли меҳнатни бирмунча енгиллаштиришга муваффақ бўлдилар. Жумҳурият қишлоқ хўжалиги вазирлигининг ахборот маркази қошидаги «Ҳиммат» кичик корхонаси ходимлари билан ҳамкорликда нафақаларни тайинлаш ва ҳисоблаш бўйича компьютер учун ўзбек тилида программа ишлаб чиқилди.

Ҳозир ўн бешдан ортиқ маҳаллий миллат вакиллари ана шу компьютерларда ишлашяпти. Натижада 240 мингдан ортиқ фуқаро ўз нафақаларини вақтида олмоқда. Илгари, кунига атиги икки — уч пенсия иши ҳисобланиб, тўловга чиқарилган бўлса, эндиликда бир хизматчи 200 — 300 кишига нафақа тайинлай олади. Энг муҳими молиявий ҳисобкитобда хатога йўл қўйилмаяпти. Иш тез бажарилади. Қолаверса, компьютердан илк бор ўзбек тилида фойдаланиш имкони яралди.

Р. ИРИСОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

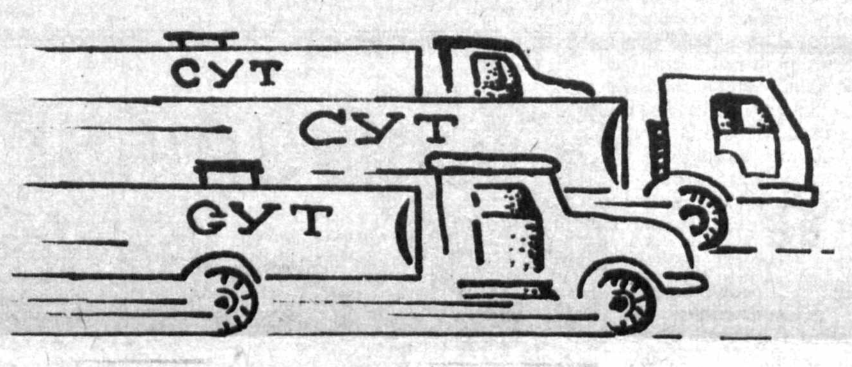

ИШОНСАНГИЗ
ҚУВИБ ЎТИНГ!

„ЮГПРОММОНТАЖ“

трестига мурожаат қилган сут ишлаб чиқарувчилар шундай ишончли кафолотга эга бўладилар.

БИЗНИНГ МАҲСУЛОТ — бу Ўзбекистонда янгилик бўлган блок-контейнер нусхадаги замонавий сут қабул қилиш шаҳобчалари ва мини-заводлар.

СИЗНИНГ АФЗАЛЛИГИНГИЗ — бу вақт ва ашёни тежаб, қисқа муддатда қулай бир ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш.

Рақобатчиларингиз — РОССИЯ, СИБИР ВА ҚОЗОҒИСТОНДАГИ сут ишлаб чиқарувчилар — кутиб туришмайди.

УЗИНГИЗНИ ҚУВИБ УТИШЛАРИГА ЙУЛ ҚУЙМАНГ,

БИЗ БИЛАН
ШАРТНОМА ТУЗИНГ!

Манзилимиз: 706800 Навоий шаҳри-1,
Телеграф- Навоий шаҳри-1, Волна.

«Жарлик» мақоласи муштарийлар муҳокамасида

ҚОНУНЛАР ХАЛҚ ХОҲИШИГА МОС БЎЛСИН

Биз — Бешқайрағоч даҳасидаги 21, 22, 23, 24-кўп қаватли уйларда яшовчи фуқаролар «Жарлик» мақоласини ўқиб, муҳокама қилдик ва бир оғиздан ҳозирги нотинч давримиз учун жуда долзарб масалалар кўтарилганини қайд этдик. Дарҳақиқат, бозор иқтисодиётига ўтиш даври халқимиз бошига солган қийинчиликлар етмаганидек ўғри-босқинчиларнинг кирдикорлари ҳам тоқатимизни тоқ қилмоқда.

Виждонсиз ўғри-босқинчилар тўй қилиш орзусида емайичмай йиғганларни ҳам, нафақасига таяниб кун кўраётган нуронийларни ҳам, ҳатто бевабечораю, етим-есирларни ҳам баб-баравар талашяпти. Одамлар нафақат мол-мулкларидан ажраляптилар, балки асаблари бузилиб, соғлиқларидан жудо бўлмоқдалар. Бас, тоқат тоқ бўлди. Энди бунга чидаш мумкин эмас!

Муаллифнинг жумҳуриятимиз мустақил деб эълон қилинган экан, унинг жиноятчиликка қарши қонунлари ҳам халқ ҳоҳиш-иродасига мос бўлсин, деган фикрларига тўла қўшиламиз. Биз мақолани Ўзбекистон республикаси Олий Кенгаши албатта кўриб чиқади ва ижобий ҳал этади, деб умид қиламиз.

Н. МУСУРМОНОВ,
А. ОТАХОНОВ,
А. ТОҲИРОВ ва бошқалар.
(жами 21 имзо) Тошкент шаҳри.

* * *

«Жарлик» мақоласини биз ички ишлар бошқармаси ходимлари зўр қизиқиш билан ўқидик. Унда билдирилган фикрларни тўла маъқуллаймиз.

Бизнингча ҳам жиноятчиларга бериладиган жазоларни кучайтириш ҳам бу соҳадаги қонунларни чуқур ислоҳ қилиш керак. Негаки буни ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Шу ўринда Тошкент шаҳар С. Раҳимов район халқ судида кўрилган учта иш ҳақида тўхталиб ўтайлик. Биринчи ишда бир аёл маст ҳолатда онаси ва отасига пичоқ уриб ўлдиргани учун 9 йил муддатга озодликдан маҳрум этилган. Иккинчи ишда маст ҳолатдаги жиноятчи бир кишига пичоқ уриб ўлдиргани учун 6 йилга қамоқ жазосини олган. Учинчиси 15 ёшли қизни зўрлаб номусига теккани учун бири 8 йил, яна бошқаси 12 йилга кесилган. Ваҳоланки, бу сафар жиноятчининг тўртинчи бор судланиши. Ҳа, жиноятчилар қамоқ жазосидан етарли хулоса чиқармай, яна қайта-қайта қабиҳликларга қўл урмоқдалар.

Бас шундай экан, Ватанга, халққа, ҳатто ўз туғишганларига заррача фойдаси тегмайдиган ношудларни қайта тарбиялаймиз деб беҳуда овора бўлишдан, қанча-қанча давлат ва халқ маблағини совуришдан наф борми? 2-3 бор қамалиб чиқса ҳам ақлу ҳушини йиғиштириб олмаётган жиноятчиларни ҳеч иккиланмай баҳридан ўтиш керак.

Х. МЎЙДИНОВ, Э. ЙЎЛДОШЕВ,
(милиция старшиналари);
М. ШАРИПОВ, Б. МАҲМУДОВ, М. ТЎЛАГАНОВ
(милиция сержантлари ва бошқалар) тошкент шаҳар Юнусобод даҳаси.

* * *

Мақолани ўқиб жуда таъсирландик ва талабалик йилларимизда рўй берган бир воқеани эсладик.

Куппа-кундуз куни хонанинг эшигини бузиб, қўлга илинган бор нарсани олиб кетишди. Кўплар маслаҳати билан милицияга хабар бердик. Валломатлар 2-2,5 соатдан кейин етиб келиб, протокол тўлдиришди. Ўғриланган нарсаларнинг рўйхатини тузишди. Сўнг уларни қаердан олгансан? Неча сўм туради, каби савоexternal билан 2-3 ҳафта тинкамизни қуритишди. Аммо ўғриларни топишмади. Талаб қилсак, «Эй укалар, бир томонда қанчалаб одамни ўлдириб кетишяптию, сенларнинг майда-чуйдангни қидиришга вақт борми!» деб жавоб беришди.

Начора, оғзимизга мум тишлаб қолавердик. Бунақада ҳеч қачон жиноятчи камаймайди. Аҳволни тубдан яхшилаш керак. Биз муаллифнинг барча фикр-мулоҳазаларига қўшиламиз ва уни Ўзбекистон Олий Кенгаши кўриб чиқиб, ижобий ҳал этади, деб ишонамиз.

И. ТЎХТАЕВ, Е. ЙЎЛДОШЕВ,
Ж. БОЗОРОВ ва бошқалар.
(Жами 12 киши ва уларнинг оила аъзолари).
Шўрчи райони.

* * *

Шунингдек, тожикистонлик А. Сойибназаров; наманганлик С. Ҳамзаев, А. Ҳакимов, С. Дадабоев, тошкентлик М. Зокиров, В. Расулов, З. Маҳмудова, К. Қурбонова, А. Мавлонов, С. Ризмат ўғли, А. Имонхўжаев, Б. Баҳромов, сурхондарёлик Б. Раҳмонов; фарғоналик А. Шодиев, А. Абдижалилов, У. Худойберганов, Н. Имомназарова, О. Холиқов, М. Қурбонов, Р. Маҳмудбекова; қашқадарёлик Узоқ Исломназар ўғли; самарқандлик Н. Нурматов, И. Эргашев, М. Жўраев, З. Жумаев, Қ. Номозовлар ҳам рўзномамизнинг 8 июнь сонида эълон қилинган «Жарлик» сарлавҳали мақоласида шу кун учун ғоят долзарб мавзу кўтарганлигини таъкидлаб, ўзларининг бир қатор фойдали фикр-мулоҳазаларини ёзиб юборганлар.

Ўзбекистон Республикаси табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг жамоаси давлат бош муҳитшунослик экспертизаси бошлиғининг ўринбосари Е. В. Данилевскаяга турмуш ўртоғи
ХВЕЩЕНКО Геннадий Павловичнинг
вафоти муносабати билан таъзия изҳор қилади.

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Н. С. САЪДУЛЛАЕВ.

Таҳрир ҳайъати: А. А. АБДУЛЛАЕВ, Ф. Й. АБДУРАҲИМОВА, И. Г. ВОЛКОВ, Д. М. ҒУЛОМОВА, С. С. ҒУЛОМОВ, З. И. ЕСЕНБОЕВ, А. И. КОВАЛЕВ (масъул котиб), Л. П. ҚАЮМОВ, Тоҳир МАЛИК, М. МУҲАММАДҚУЛОВА, С. Ф. МУҲИДДИНОВ (масъул котиб), Т. Э. НАЗАРОВ (бош муҳаррир ўринбосари), З. Қ. НОРМУҲАМЕДОВ, Л. Н. ПАК (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Р. ПИДАЕВ, М. РУЗИМАТОВ, О. Р. САИДОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), В. Н. СИГЕДИН, Ш. ТЕМУРОВ.

МУАССИС: Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП
Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 19-уй

Телефонлар: 32-09-67, 33-07-48. Индекс: 64608. Буюртма № 6147.
118800 нусхада чоп этилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. 700083. Ленинград кўчаси, 32-уй. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди: 22.00. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12